



## Összeírják a kerepesi temető jelesebb halottait

— A Magyarország tudósítójától —

A kerepesi temető »rendezése« során, hirtelen feltárt kegyetlenségek következtében végre, úgy látszik, Budapest székesfőváros tanácsa is ráeszmélt, hogy a híres temetőben örök nyugalomra helyeztet nagy, jelesebb magyar halottak hamvainak, sírjának, emlékhöveinek és emlékezetének megóvása tekintetéből anyagilag és erkölcsileg számadással tartozik a nemzetnek és a történelmi magyar mult megbecsülésének. Czuczor Gergely költő és tudós »bencés« feildult sírjának, suttyonban átsempesztett földi maradványainak, az új-sírról eltűnt régi, diszes, méltóságos emlékhöveinek éppen a Magyarország-ban feltárt, megdöbbentő esete kellett, hogy rávezesse a székesfővárosnak erkölcsileg nagy felelősségre kötelezett vezetőségét, hogy a kerepesi- és egyéb pest-budai régi temetők átrendezését, a régi sírok halottainak áttakarítását, a felhalmozott becses (részben történeti és művészeti becsü.) köveknek piaci értékesítését (bár a *paragrafusok* az intézkedésre, végrehajtásra feljogosítják a székesfővárost), rideg üzleti alapon, egyedül a hivatalos formulák betartása mellett, de a nemzeti mult ismerete nélkül, tudatlansággal, szülklátkörrel, érzékellen-durván tovább csinálni nem szabad! Hiszen az elszakított, tehetlenségre kárhóztatott boldogtalan erdélyi testvéreink egész más helyzetben, rabsorsban felzudultak, tiltakoztak, amikor a durva és gonosz célzatu oláh hatóságok szintén a paragrafusba kapaszkodva kísérletet tettek Erdély kerepesi temetője, a kincses kolozsvári *Házsongárd-temető* régi jeles magyar sírjainak megbolygatására, az erdélyi magyar multat a virágos hantok alól is megrázón tükröző régi jeles magyarok szent hamvainak, részben műtörténelmileg becses, pótolhatatlan emlékkő tömegeinek megsemmisítésére és elikaszítására. A legkevésbé volt tehát, amikor a nagy nyilvánosság előtt panaszkodtak hangzottak fel, hogy a székesfőváros tanácsa elébe vágjon a pest-budai régi temetőben üzött irtó és sértő műveleteknek. Bár sok tekintetből és sok befecszett esettel szemben máris elkövetten, de végre mégiscsak intézkedett, az első bátoratlan lépést megtette — a jövő tennivalókat illetőleg — a síri almaiból felébredt tekintetes Tanács.

# Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *(mp.)*

Cím: *Összeírják a kerepesi temető jelesebb halottait*

Forrás: *Magyarország*

*Bm*

(Hely)

*1924. 5. 28.*

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Cím)

Osztályozás

Tárgy

*614. 61*

Hely

Idő

*"1924"*

Személy

sz *Folkusházy* h. polgármester ur elnök-lésével, egyik közelebbi ülésén határozatot hozott, amelyben (a *Horváth* János 48/49. évi Miklós-huszár, majd m. kir. honvédezeres és dandárnok »földmaradványainak«, síremlékének áthelyezése kapcsán) felhívja egy alkalommal a tanács (a dunabalparti) temető igazgatóságát, hogy ugyanezen (kerepesi temető kiürítés alatt álló többi parcellájában nyugvó jeleseink *névjegyzékét* a szükséges intézkedések megtétele céljából ide (t. i. a Tanácshoz) *mielőbb véleményes* jelentése kapcsán mutassa be.

A Tanács ezen elgondolását és határozatát azonban, hogy a pest-budai régi temetők munkabavett rendezése helyesebb módon, megfelelőbb eszközökkel, kegyeletisértés nélkül, a magyar mult és a néhai jeles szereplőinek teljes, igazságosabb megítélésével történjék, a szülklátkörü, tájékozatlan, üzleties rideg bürokratizmus nyűgéből ki kell szabadítani ezt a nemzeti becsületet, nemzeti hagyományokat oly kényesen érintő nehéz, nagy kérdést. *És nemcsak a kerepesi, hanem az összes többi pest-budai régi temetőkben* a meglévő temetői *lajstromkönyvek* tenger szürke adatainak, s a sírkövek után a valóságban, a helyszínen is még látható figyelmeztető jelek alapján — iskolázott és átérző tudósokra, írókra, művészekre, katonákra kell bízni, hogy a kiválogatás nehéz, kényes munkáját végezzék, vagy esetleg irányítsák, de mindenestre tökéletes, alapos tájékozottsággal és tudással ellenőrizzék. Olyan emberekre semmiestre sem lehet, nem szabad, sőt tudatos bűn volna rábízni az elhunyt jelesekről készitendő »névjegyzékek« összeállítását és a szükséges intézkedések megtétele céljából a »véleményezési jogot«, akik még egy *Czuczor Gergely* sírja, hamvai, a *Nemzet-től* állitott, századokra-szánt emlékhöve megóvásánál, megbecsülésénél sem voltak körültekintők és kegyeletesen hozzáértők?!

Tisztában vagyunk azzal, hogy temetőink ilyenképpen rendezése a régi elhunyt, ide temetett jelesek emlékeztének a méltó megóvása nemcsak kényes, finom kutatómunkát, hanem jelentős anyagi terhet is ró a székesfővárosra; de ha ötszáz, ezer, akár még háromszor annyi jeles magyar hamvának, emlékének megóvásáról, fenntartásáról kell is gondoskodni, itt visszatérásnak, kitérésnek, megalkuvásnak nincsen helye! Akik alkotó tehetségökkel, áldozatos munkásságukkal a nemzeti élet bármely terén beirtak nevéket borongós diestényü nemzeti történelmünkbe, rászolgálták, hogy néma koponyájukat a hamleteskedő pipogya

kor sírásóinak — önbecsületünk lesüllyesztése árán — labdajátékul oda ne dobjuk. Kegyeletes formák között történő áthelyezések, sírkiürítések, továbbá sírfenntartások tetemes kiadásait, költségeit bőségesen fedezni fogják a gazdátlanlanná vált, a ma már szinte felbecsülhetetlen értékű régi sírkövek — folyamatos eladásából befolyó sok száz milliók.

Végezetül itt még nyilvánosságra hozunk egy a társadalomtól is megszívlelésre méltó bájos, mély érzésű ötletet a jeles magyarok sírjainak szeretőbb, virágosabb, ragaszkodóbb gondozását illetőleg.

Budapesten tenger ma már az iskola, tehát az egyetemek, a főiskolák, a közép, az alsóbb és népiskolák tudós oktatóikkal, lelkes növendékseregeikkel vállalták magukra külön-külön bizonyos számú elhunyt jelesünk sírjának a gondozását. Akkor majd legalább a *Vas Gereben* süppedt sírját sem fogja belepni a száradó gyom, a nagyszerű magyar tájképfestő *Mészöly Géza* bus sírkövére is jut időnként harmatos, friss virágkoszorú. *(mp.)*